

עטרת שלום

עלון שבועי שיע"י מוסדות קאמרגא בארה"ק – בנושאים כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רח' ארזי הבירה 48 ירושלים
פרשת תרומה

בס"ד, עש"ק פרשת תרומה
ג' אדר א' תשפ"ב – שנה י"ג גליון תקצ"ו

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

ירושלים	מוצ"ש	ר"ת
4:40	5:55	6:34
4:54	5:56	6:30
4:59	6:18	6:30
4:47	6:06	6:18

נא לשמור על קדושת הגליון

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי (כח ב).

אשר ידבנו לבו מרמז למדבר, שצריך לנדר לבו ורצונו להשם יתברך, שמכל אלו הדברים צריכים לעלות משם חלקי השכינה. וזה שמרמז רש"י לי לשמו, היינו שצריך לעשות הכול לשמו יתברך, כי עי"ז יוכל לעלות המלכות למקומה.

לעלות ולהפריד הטוב מהרע מהמלכות

ולכך כתוב זיקחו לי שהוא מספר י"פ טו"ב, לרמז שצריך לעלות ולהפריד הטוב מהרע מכל העשר ספירות של המלכות. וגם י"ל זיקחו עה"כ בגי' שם מ"ה עם שם אלה"ם, לרמז שלעלות מדרגה קמנה הוא ע"י יחוד הוי"ה אלה"ם, בסוד יחבק לב בעלה כמבואר לעיל. וכמו שאיתא בזה"ק (ח"ב קנז): בגין כך זיקחו לי תרומה וגו'. ויקחו תרומה לא כתוב, אלא זיקחו לי תרומה, לאחזאה דכלא חד בלא פרודא. ועובדא דמשכנא כגוונא דלעילא, דא לקבל דא, לאתכללא שכינתא מכל סמרין עילא ותתא.

בהעלאת השכינה נעשה השכינה קנין נפשו

ועוד יש לומר שלכך כתוב זיקחו לי שהוא מלשון קנין, כמו שלמדו חז"ל במסכת קידושין (ב ע"א) קנין כסף בקידושין, מקיחה קיחה משדה עפרון. לרמז שע"י שאדם מעלה את השכינה, נעשה השכינה קנין נפשו להשראת השכינה על האדם, וכמו שאיתא מהקדמונים (אלשיך הק') על פסוק (שמות כה ח) זעשו לי מקדש ושכנתי בתוכם בתוכו לא כתיב אלא בתוכם, מלמד שהקב"ה שוכן בתוך כל אחד ואחד, והוא ע"י שמעלה ומתקן את השכינה בשורשה.

כל אחד יתקן ויעלה את ניצוצי השכינה השייכים אליו

הקב"ה יעזור שכל אחד יתקן ויעלה את ניצוצי השכינה השייכים אליו, ועי"ז יהיה תיקון המלכות בתכלית השלימות, בבנין בית המקדש השלישי, בכיאת גואל צדק בכ"א.

רעוא דרעוין תש"ם לפ"ק

אלה"ם' (פע"ח שער חג הסוכות פ"ג) שכל מה שנברא בסוד ל"ב אלה"ם צריכין ליחד עמו שם הוי"ה, ובוה מעלה כמה נשמות מעמקי הקליפות, וזה יחבק לה בעלה ביסודא דילה' כי גם בשפלות המדרגה נעשה היחוד והחיבוק יאהלוהו"ם, דעביד נייחא לה' לשכינתא, כי אין לשכינה נחת ונייחא, אלא למו שיודע ליחד יחודים בכל ההוה, אשר יש בזה ביטול הקליפות ונייחא לשכינתא, ואז יהא כתיש כתישין, דניחא להו לצדיקייא לתברא תבירו על תבירו, וכלא על ה' אלהיו (זה"ק ח"ב קצח), אעא דלא דלקית ביה נהירו דנשמתא, יבמשון ביה וידליק (שם ח"ג קסח). ומחמת שיש נחת רוח להקדוש ברוך הוא כשהצדיק מעלה מדרגה קמנה, ומייחד שם קודשא בריך הוא, ובהכרח לצדיק לירד, וכדי שלא יפול חלילה ממדרגתו סובל יסורים ומבטשין ביה, ועל ידי זה מרומים ומשבח ומצלי בהארה נפלאה. עכ"ל.

בעשיית המקדש מעלה השכינה בכל המקומות

וזהו אמרו זיקחו לי תרומה היינו שכאן מדבר התורה בענין עשיית המקדש כדי שיהיה מקום להשראת השכינה, וזה יהיה רק ע"י עליית השכינה מכל המקומות כדי שלא יהיה אחיזה לקלי' בשכינה הקדושה. וכמו שמבאר כאן מרן האריז"ל בספה"ק ליקומי-תורה, ש'תרומה' הוא בסוד המלכות, והמלכות הם שנים לאה ורחל, והם ב' ההי"ן של השם הוי"ה, וזהו 'תרומה' לשון הרמה וזה במלכות, כי בדכורא אין צורך לזה, שאין להם אחיזה שם, אבל במלכות שיש להם אחיזה צריך תרומה עיי"ש.

בגדיבות לבו ורצונו להשי"י מעלה השכינה

וזה שמפרט התורה ממה צריך להרים הניצוצין הקדושים של המלכות זזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב וכסף ונחשת ותכלת וארגמן שהם מדומם צומח חי, מאת כל איש

זיקחו לי הוי ליה למימר זיתנו לי

כבר התקשו המפרשים (משכיל לדור אלשיך הקדוש) למה כתוב זיקחו לי, והוי ליה למימר ויתנו לי.

זיקחו לי לי לשמי

והנראה לומר דהנה רש"י פירש זיקחו לי לי לשמי, והביאור בדבר שזה איתא בספה"ק אור-חיים הקדוש (דברים ג ב) שבשכינה הקדושה יש כמה מדרגות, כמו שרואים מחז"ל במסכת אבות (פ"ג מ"ו) עשרה שיושבין שכינה שרויה ביניהם, וכן חמשה וכו', עד שנים שיושבים. רואים שיש כמה וכמה מדרגות בהשראת השכינה.

השכינה כוללת בכל העולמות וברצח"מ

וזה ידוע ג"כ ממרן אלהי הבעש"ט הקדוש זי"ע (בעש"ט עה"ת מצורע כד) שהשכינה כוללת בכל העולמות ובדומם צומח חי מדבר, כי לאחר חורבן בית המקדש גלתה השכינה בכל מקום. ולכן בכל דבר צריך להעלות את הניצוצין שיש שם, ע"י יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, שמאחדים כל דבר להשם יתברך שמו, וזה נעשה כשעושים כל דבר לשם שמים, ובוה יש ארבע מדרגות דצח"ם, ומדבר הוא המדרגה היותר גבוה וזה יותר קל להעלותם, עד דומם שזה הדרגה הנמוכה ביותר וקשה משם להעלותם.

לעלות מדרגה קמנה הוא יותר חסובה להשי"י

וזה ידוע ממרן הבעש"ט הקדוש (שם יתרו לט), על הזמר של מרן האריז"ל כליל שב"ק, יחבק לה בעלה ביסודא דילה' שלעלות מדרגה קמנה הוא יותר חסובה להשם יתברך.

ביחודים מעלה כמה נשמות מעמקי הקליפות

וביאר דבריו אא"ז הגה"ק רבינו רבי יצחק יהודה יחיאל מקאמרגא זלה"ה בספה"ק בתם אופיר בריש מגילת אסתר בפסוק א' וז"ל: כי ענין חיבוק הוא יחוד הוי"ה

עטרת פז

אמרות טהרות מרבתינו זי"ע

וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבֹו תִקְחוּ אֶת תְּרוּמַתִּי וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֵתֵם זָהָב וְכֶסֶף וְנִחְשֵׁת (כה ב-ג).

פרש"י אמרו רבותינו ג' תרומות אמורות כאן וכו'. ואפשר לרמוז בהנהגת התורה היא נצחית בכל זמן ובכל אדם, על פי מה שאמרו חז"ל במסכת אבות (פ"א מ"ב) שמעון הצדיק היה משיירי כנסת הגדולה, הוא היה אומר, על שלושה דברים העולם עומד, על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים. והו' ויקחו לי תרומה ופרש"י ז"ל, לי לשמו, מרמז 'על התורה' שהיא שמותיו של הקב"ה כמבואר בוהר הקדוש (ח"ב קכד). 'מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי' מרמז 'על העבודה' כמו שאמרו חז"ל במסכת תענית (ב ע"א) איזו היא עבודה שהיא בלב ה' אומר זו תפלה. והו' 'ידבנו לבו'. וזאת התרומה אשר תקחו מאתם וגו' מרמז על גמילות חסדים. והו' 'ועשו לי מקדש' שאתם בעצמכם תהיו בית המקדש ע"י שיקיימו את השלשה דברים האלו, ואז 'ושכנתי בתוכם' ועי"ז יהיה קיום העולם.

'מעשה שלום' מרבינו שלום מקאמרנא

וְעִשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנַתִּי בְּתוֹכְכֶם (כה ח).

כלומר ידוע הוא שחכמה נקרא קודש. ושמעתי בשם הרב הקדוש רבי אברהם יהושע העשיל מאפמא ולה"ה, שכל ימיו לא עשה שום סינוף להמתיק היצר הרע לצורך עבודת הבורא ב"ה, אלא בחכמה משכלת לבד המתיק את היצר הרע שלו, עד שסייע לו לצורך עבודת הבורא ב"ה, נמצא שעיקר עבודת הבורא ב"ה הוא בחכמה משכלת. על זה אמר הקב"ה לישראל גם כן 'ועשו לי' כל עשיותיכם בתורה ועבודה שתעשו לי לשמו, יהיו ע"י 'מקדש' שהוא חכמה משכלת, ואז 'ושכנתי בתוכם' כל ימי חיכם עד מאה שנה.

'בן בית' מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא

וְנָתַתְּ עַל הַשְּׁלֶחָן לַחֵם פָּנִים לְפָנֵי תְּמִיד (כה ל).

ונתת על השלחן לחם 'באור פני מלך חיים' (משלי לו טו), כשאדם מוקטין את עצמו, 'אשכון ואת רכא ושפל רוח' (ישעיה נג טו), וממילא ברכה וחיים ופרנסה, אבל כשאדם מתגאה, אין אני והוא יכולין לדור (ערכין טו): נמצא פני אדם לפני השם.

ורמזה התורה ונתת על השלחן לחם אם תרצה שלא תפסיק פרנסתך, תשפיל עצמך, והו' פנים שלך יהיה לפני תמיד שלא אסתיר פנים שלי מפנים שלך, וע"י אכילה כזאת, יהיה שפע וברכה עבד"ק מאביו הרה"ק רבי אלכסנדר מקאמרנא זצוק"ל. וסיים כשאדם אוכל בקדושה וביחודים, מקבץ ומכנס הרבה נשמות וניצוצין לשרשן כנ"ל.

'יוצר חסד' אבות מוה"פ מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבתינו זי"ע

דְּבַר אֵל פְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבֹו תִקְחוּ אֶת תְּרוּמַתִּי (כה ב).

מאי אשר ידבנו לבו אלא דיתרעו ביה קב"ה, ומנא ידעינן דהא קב"ה אתרעו ביה ושוי מדוריה ביה. כד חמינין דרעותא דההוא בר נש למרדף ולאשתדלא אבתריה דקב"ה בלביה ונפשיה וברעותיה, ודאי ידעינן דשריא ביה שכניתא (והר הק ח"ב קכת).

איש אשר ידבנו לבו במספר תור"ה, כי אי אפשר בעולם שישרה שכנה על אדם, וישגי הארה וחיות אלהות ודביקות ויחודים, אם לא על ידי לימוד התורה, ואין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה (ברכות סג), ולהיות לומד כפי יכולתו משנה גמרא רא"ש ופוסקים, ספר הוהר והתיקונים כתבי מרן מן הרח"ו מנוקה, ועל ידם יזכה להשראות השכינה רעותא דשכינתא דביקות אלהי בהארה נפלאה, אבל ראש ולענה בלי תורה, הם מרים ומרורים כלענה.

אבל איש צדיק אשר ידבנו לבו על ידי לימוד התורה לשמה וזכה דיתרעא ביה קב"ה, וכל אחד חיוב עליו לנסוע לצדיק כזה, לדבק לקשר עצמו באהבה, וישפיע גם עליו איזה הארה וקדושה, כמו שראינו והיינו בצדיקים שבזמן הזה, הקדושים אשר בארץ המה, לומדי תורה לשמה, ונהגו עצמן בקדושה וטהרה, ולמדו התורה במסירות נפש מעוני ודוחק וצער וסגופים, וזכו לכמה מדריגות רוח הקודש והשגה, בודאי מניח תקחו כל אחד מישראל א"ת תרומת"י השראות השכינה בהארה נפלאה בדעת שלם מספר כת"ף אברה"ם כת"ף יצחק, דעת ורוח קדושה.

ואמר ומנא ידעינן, כי הם"ם מטעה את העולם הרבה שידבקו עצמן למקום השקר והטעות, ורוכב במרכבתו ליסע ולדבק עצמן למקום השקר והטעות מטעני עלמא, לכך צריכין הכתנה גדולה ותפלות ובקשות שינצל מלהדבק למטעני עלמא בשקר וכזב בדרכים שונים.

לזה אמר ומנא ידעינן דשכינה שורה עליו, כד חמינין, אבל לזה הראיה צריכין גם כן קדושה וטהרה ודעת ורוח הקודש, על כן אין לנו להשען אלא על אבינו שבשמים להתפלל לפניו בדמעה ובכיה, שלא יטעה הם"ם לדבק עצמו במטעני עלמא ראשים שלו שהוא עשאים ומסכמם.

'זהר חי' ח"ד דף ד: מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

עטרת רז

רזי תורה מרבתינו זי"ע

וְנָתַתְּ אֶל הָאָרֶץ אֶת הָעֵדֶת אֲשֶׁר אָתָּן אֵלֶיךָ. וְנָתַתְּ אֶת הַכְּפָרָת עַל הָאָרֶץ מִלְּמַעְלָה וְאֶל הָאָרֶץ תִּתֵּן אֶת הָעֵדֶת אֲשֶׁר אָתָּן אֵלֶיךָ (כה טז-כא).

ואח"כ יסוד אבא יוצא לחוץ מיסוד אמא, ולזה בעודו ארון בלא כפרת נתן הלחת והתורה, להמשיך כל זה חוץ מיסוד דאמא כפרת, כי כפר"ת בסוד אהי"ה קס"א, אהי"ה קס"א, אהי"ה קמ"ג, אהי"ה קנ"א, מספר כפר"ת ביסוד אמא, ולזה זנתת אל הארץ חסר, 'את העדות' שהעדת הוא האור והוא"ו המושלך לתת כדמות וא"ו, על ידי אור התורה שבכלי יסוד דאבא, נמשך הארתו לחוץ מיסוד אמא הנקרא כפרת, ועל ידו נשלם ארון בוא"ו. ואח"כ אמר זנתת את הכפרת על הארץ בעוד ארץ חסר וא"ו בלי הלוחות בתוכו, תתן את הכפרת עליו, לייחד יחודא עלאה שבייל ונתיב מקור הברכה. ואח"כ תסיר הכפרת ותמשך את הארץ לחוץ מיסוד הכפרת, ותתן בו 'את העדות' בלא כפרת, כמו שפירש רש"י ז"ל ברוח קדשו.

'היכל הברכה' דף רה. מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

בארן בלתי כפרת כפירש"י ז"ל. והמעם לכל זה, כי הארון הוא בחינות מה שיוצא מיסוד אבא מתוך יסוד דאמא, ומתפשט לחוץ ממנה ולמטה, והו' ב' בחינות ארון והתורה, כי הוא מתפשט באורך כדמות ארון, נמצא כי כלי יסוד אבא, שבייל עליון, שער החמשים, הוא הארון והלחת שבתוכו, והתורה הם האורות שבתוך יסוד אבא, והכפרת הוא לבוש מיסוד אמא הפרוש על הארון אחר כך, ע"ש בעין חיים שער הארת המוחין (פ"ב).

ולזה בא הענין בסדר נאות, לעשות ארץ וכפרת, לייחד שבייל יסוד דהכמה ונתיב יסוד דבינה, בסוד שני כרוכ"ם, ברו"ך ברו"ך, עיין בכוונת הברכות (פע"ה שער הברכות פאי"ב) שאנו מייחדין שבייל ונתיב, בסוד ברוך ברכה, שני כרבי"ם חסרין ואו, כי לא ניכר המחבר, אם הוא לעילא או לתתא.

פרש"י, לא ידעתי למה נכפל, שהרי כבר נאמר ונתת אל הארון את העדות. ויש לומר שבא ללמד שבעודו ארון לבדו בלא כפרת יתן תחלה העדות לחוכו, ואח"כ יתן את הכפרת עליו, וכן מצינו כשהקים את המשכן נאמר (שמות ט) 'ותן את העדות אל הארון' ואח"כ 'ותן את הכפרת על הארון מלמעלה'.

זנתת חסר הא. כבר בארנו יחוד ונתת אל"ף למ"ד, אל"ף דל"ת נו"ן יו"ד, והוא בחינות שבת כי אל"ל אל"ף דל"ת נו"ן יו"ד מספר שבת (פע"ח שער השבת פ"ב). 'את הכפרת על הארץ חסר, כך היה המצוה זנתת את הכפרת על הארץ להשלים הארון עם הכפרת ביחוד אחר, תרין יסודין דא"ו"א (ע"ה שער הארת המוחין זו"ן פ"ו), ואח"כ תסיר הכפרת לגמרי, ונתן הלוחות בארון, ואח"כ וישם את הכפרת, ונתקיימו כל המקראות, זנתת אל הארץ דלעיל, בארון בלא כפרת, וכאן כתיב זנתת את הכפרת כי נתן הכפרת על הארץ, שישתלם הארון בצורה שלימה, ואח"כ ונתת הכפרת, ונתן את הלחת

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב' לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע

הלכות שבת סימן רמו

לשלוח אגרת ביד גוי כשקצץ וכשלא קצץ, כשיכול להגיע למקום בערב שבת, לשלוח לאדם פרטי אגרת או שאר חפצים, לשלוח אגרת ברביעי וחמישי הוא דבר נחוץ, אבל ביום רביעי וחמישי מותר בכל גווניו":

כשיכול להגיע למקום בערב שבת

ג. אם לא קצץ, אסור לשלוח עם חפצים או אגרת, אלא אם כן יכול להגיע בערב שבת למקום שנשתלח לבית הראשון דלשם, ודוקא כששולח אגרת להניחו על הפאסט מותר, אבל לשלוח לאדם פרטי בלא קצץ אסור לשלוח בערב שבת, דחיישינן שמא לא ימצא שם וילך אחריו בשבת, אבל בקצץ מותר בכל גווניו".

לשלוח לאדם פרטי אגרת או שאר חפצים, לשלוח אגרת ברביעי וחמישי וכל זה באגרת שלפעמים דבר נחוץ, אבל בשאר חפצים לא חיישינן שמא לא ימצא, דאז יניחו אותם בביתו אצל בני ביתו ולא יוליכם בשבת כלל, מה שאין כן באגרת, אבל ברביעי וחמישי מותר בלא קצץ אפילו לשלוח לדרך רחוקה, {א} ובעל נפש יחוש שלא לשלוח אגרת בלא קצץ כלל:

זר זהב ~~~~~

בשבת, בכתב יד ישראל הוי מראית עין, אבל בכתב יד גוי, ובשאר חפצים, יכול לשלוח הגוי בערב שבת כשמגיע לשם אפילו ליכא בי דואר, אף על פי כן סברתי אמת, כי ההולך בחנם הולך בשבת לאהבת ישראל, אבל קצץ אמר דעתו אם היה דבר נחוץ היה ישראל אומר לי שאלך בזריזות אף בשבת, מה שאין כן בחנם שבדאי הולך בשבת לעשות רצון ישראל, כי סובר שהוא דבר נחוץ אלא שישאל בוש מלפניו לזרוז זה אמת:

מסגרת השלחן ~~~~~

בערב שבת. ע"כ.

- ז. כך כתב בשולחן ערוך (סעיף א): שולח אדם אגרות ביד גוי ואפילו בערב שבת עם חשיכה, והוא שקצץ לו דמים. ע"כ.
- ח. עיין ב'מגן אברהם' (סק"ב) דמחלק בין איגרת לשאר חפצים, דבאיגרת כיון שכתב ידו של ישראל נושא וניכר מעשה ישראל, ויאמרו בשבת נתן לו להוליך. כמובא בז'ר זהב' (סק"א). ורבינו הביא בכאן עוד סברא לחלק בזה.
- ט. כך כתב הרמ"א (סעיף א). ועיין ב'ש"ע הרב' (סעיף ה) דיש לסמוך על דבריהם אם צריכים לכך.
- י. עיין ב"ח (ד"ה אין משלחין) שכתב סברה זו וז"ל: ואיכא למידק אמאי נקט אגרת טפי ממידי אחריו, ויש לומר דבלא קצץ אינו אסור אלא אגרת דוקא, דכיון דכתב ידו של ישראל ניכר ביד הגוי, יאמרו בשבת נתן לו להוליך ועבר משום אמירה לגוי שבת, ואפילו הכי קצץ מותר.
- יא. כך כתב ה'מגן אברהם' (סק"ב) בתוך דבריו: ואף על גב דבשאר כלים שרי ליתן לעכ"ם כל שיכול לעשותו מבעוד יום אפילו לא קצץ, ואף שהוא עושה אחר כך בשבת שרי כמ"ש (סימן רנב סעיף ב) הכא כיון שכתב ידו של ישראל נושא וניכר ממעשה ישראל ויאמרו בשבת נתן לו להוליך, ואם כן בכתב של עכ"ם שרי.

א. יכול לשלוח אגרת* או חפצים ביד גוי אפילו בערב שבת סמוך לחשיכה, והוא שקצץ לו שכר על זה, שאז הליכה בשבת בשביל עצמו. ולקבל שכרו, ובלבד שלא יאמר לו כלל מענין זמן ביאתו עם האגרת והחפצים למקום שנשתלח, שאז נראה שמצוה לו למהר ביאתו ולילך בשבת וזה אסור אפילו בקצץ*:

לשלוח אגרת ביד גוי כשלא קצץ

ב. ואם לא קצץ לו שכר הליכה, אלא הגוי עושה לנחת רוח של ישראל, אז אסור לשלוח ביום הששי, כי הגוי ימהר וילך בשבת לעשות נחת רוח לישראל, אבל בקצץ אפשר שלא ילך בשבת, דסובר דאינו דבר נחוץ כלל, דאם היה דבר נחוץ סובר שהיה הישראל מזהירו שילך בזריזות, אבל כשלא קצץ סובר כיון שהולך סתם לנחת רוח של ישראל, היה הישראל בוש לזרוז שילך בזריזות, אבל באמת

{א} כל בעל נפש. כל זה כתבתי לצחות, והעיקר כי קצץ אדעתיה דנפשיה עושה, ולא קצץ עושה מלאכה בשביל ישראל, דהא כך הדין בכל המלאכות בעיני קצץ, ובאיגרת שרי קצץ, אף על גב דכתב יד ישראל ניכר, הוה אמינא כאלו עשה מלאכה בבית ישראל דלא מהני קצץ, אף על פי כן מהני קצץ*.

אלא אם משלחו בערב שבת, אפילו בדרך קרוב, צריכין להיות קבוע בי דואר, כי כשהנכרי מוליכה בשבת אחר האיש שנשתלחה אליו יש לחוש שמא לא ימצאנו ויצטרך לילך אחריו

א. ראה בגמרא (שבת יט.) ובשולחן ערוך (סעיף א): שולח אדם אגרות ביד גוי ואפילו בערב שבת עם חשיכה, והוא שקצץ לו דמים. וב'מגן אברהם' (סוף סק"א) מביא מש"ת מהר"ם אלשקר (סימן מא) שמותר לשלוח כליו וחפציו ביד עכ"ם אפילו בערב שבת.

ב. כן הוא סברת רש"י (שבת יט. ד"ה אלא א"כ קצץ) דכיון דקוצץ לו דמים בדידיה טרח. ומובא בס"ז (סק"א).

ג. כך כתב ה'מגן אברהם' (סוף סק"ב): ומזה נלמוד דכל שכן כשמשלחו בערב שבת, דלא יאמר ראה שתהא שם ביום א' או ביום ב' וכיוצא בזה, וידוע שאי אפשר לו להיות שם אלא אם כן ילך בשבת, דהוי כאילו אמר לו לך בשבת, ואפילו קצץ אסור. וכך כתב ב'ש"ע הרב' (סעיף א).

ד. עיין מה שכתב רבינו בסברה זו בז'ר זהב' (סק"א).

ה. כך כתב הרא"ש (שבת פ"א סימן לו) והסור. וכך כתב הרמ"א (סעיף א): ויש מתירין אפילו לא קצץ ואפילו לא קביע בי דואר במתא, אם משלחו ביום חמישי או קודם לכן. ע"כ. ועיין עוד לקמן (סעיף ג). ודלא כדעת המחבר שסובר להחמיר אפילו מיום ראשון. וראה ב'ש"ע הרב' ב'קונטרס אחרון' (סק"א) בביאור טעם מחלוקתן.

ו. כמבואר בשולחן ערוך (סעיף א): ואי קביע בי דואר במתא, משלחן אפילו

עטרת תפארת

עובדות וסיפורים מרבתינו זי"ע

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם (כה ח)

נשמעתי מפי הקסיד הישיש רבי קופל שרנברג עליו השלום, שפאָשר חגג רבנו הנגפּת בית מדרשו, שאלו אחד למה גנה קירות כל פּך עבים! (עבגם היה כמטר שלם), ויען רבנו: בעוד שלשים שנה ונדע לך הדבר. כעבר שלשים שנה בשנת תרנ"ה, פּרצה השרפה הגדולה, שאכלה למעלה מחצי פּתי העיר, ובתוכם גם בית מדרשו של רבנו, ואלמלא הקירות העבים, היו צריכים לבנות הכל מחדש, ומפנין שהקירות נשארו, לא הצטרכו אלא לעשות לו גג חדש, הצפה וחלונות.

בית קומרנא דף 51

אריות רובצים. מאז עזב רבנו את בית הפנסות נראה בספר אוצר החיים פרשת יתרו (שמות דף קלא) בתשובה שהשיב להרב שמואל הלר זלה"ה מצפת, בפסוק: "לא תעשו אתי אלהי קסוף" בענין גשית צורות בבית הפנסות.

הקים רבנו בית המדרש משלו, שנבנה במשך כמה שנים וגמרו בשנת תרכ"ה. ורבנו גם פן נדב שייסים אחרים לבית מדרשו, כמב"ם, טורים ואלפסי גדולים, ובהם הרבה הערות בקתב ידו הקדושה. פן נדב מקראות גדולות דפוס וייציה ש"ד.

בתחלת רבנותו של רבנו הגאון הקדוש רבי יצחק יהודה יחיאל מקאמרנא זי"ע, היה מתפלל בבית הפנסות הגדול שבעיר קאמרנא, שבו התפללו מרו בעל פרי מגדים, והרב הקדוש רבי אלימלך מליזנסק זי"ע, והרב הקדוש רבי משה ליב משאסוב זי"ע ושבתיקון חצות שלו העיר את לב נשי העיר לנדב את הפהלים שלהו לגמור את הפה שעל בית הפנסות.

והנה לאחר זמן הרשו הגבאים לעצמם, לצר דמיות של אריות על גבי ארון הקדש, וכן רכשו מנורת פלזו גדולה שעמדה על ארבע רגלים בצורת

עטרת החסידות

מספרי רבותינו הקדושים ז"ע

וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם (שמות כה ח)

ויעשו לי מקדש לבנות בית המקדש ◊ מצות עשה לבנות בית לשם ה' ◊ מסורת מאבותינו לא להקריב בזמן הגלות ◊ סוד וטעם המקדש ◊ כל צדיק הוא אבר מן המקדש ◊ כל אחד מישראל מברר ובונה חלק בבית המקדש ◊ כעת לא חסר במקדש של מעלה אלא הארון ◊ בית המקדש שלמטה מכוון נגד בית המקדש שלמעלה

ויעשו לי מקדש לבנות בית המקדש

מה שכתב הרמב"ם בתחילת בית הבחירה (פ"א ה"א), וז"ל: מ"ע לבנות בית לה', מוכן להיות מקריבין בו הקרבנות, וחוגגים אליו שלש פעמים בשנה, שנאמר ויעשו לי מקדש ושכנתי בתוכם. והכסף משנה הביא בשם הסמ"ג דרשה אחרת, שנאמר והיה המקום אשר יבחר ה' שמה תביאו וגו' (דברים יב יא), ואמר רבינו הכ"מ שלה לא למד הרמב"ם מקרא של סמ"ג, הואיל ושם לא נאמר בהדיא לבנות בית המקדש אלא נאמר סתם והיה המקום אשר יבחר ה'.

ולדעתי דברי הרמב"ם יותר מוקשים, איך אפשר ללמוד מן הפסוק ויעשו לי מקדש לבנות בית המקדש, הלא בהתחלת הפרשה צוה ה' שיפרשו בני ישראל נדבה לצורך המשכן, וביאר השם הנכבד מה היא הנדבה, ואמר וזהב וכסף ונחשת וגו', ועורת אילים מאדמים ועורת תחשים, וסיים ויעשו לי מקדש כלומר מאותן נדבות יעשו, ואם זה קאי על המקדש, למה היה צריך בבית המקדש עורות.

ונראה שרבינו הרמב"ם היה לו הכרח מן המקרא ויעשו לי מקדש שאי אפשר שיהיה כוונתו על המשכן, לפיכך העתיק המקרא לבנין בית המקדש. הואיל ונאמר באותו הקרא וישכנתי בתוכם, יתחייב מזה שלא יתבטל קדושת אותו המקדש, וא"כ אי אפשר שיהיה זה על המשכן, דקדושת המשכן בטלה לדעת הרמב"ם (שם הי"ד-טז) [ראה שם מה שמבאר רבינו במאמר הזה. עיי"ש].

ומעתה גם דברי המדרש (שמו"ר יב ז) יבואו על נכון, כיון שנגמר מלאכת המשכן התחילו המלאכים צווחים ווי. כלומר דהמלאכים היו חוששים דאולי הלכה כדעת ר' חיים (תוספות מגילה ד"ה ומאי טעמא) דקדושת המשכן לא בטלה עולמית. ולזה אמרו 'מעתי' כלומר תיכף 'הקב"ה ישרה שכינתו בתחתונים' ויהיה זה עולמית, והשיב להם הקב"ה דברים סתומים 'ששכינתו בעליונים', וסברי המלאכים דהקב"ה יסבור מעתה כדעת הרמב"ם (על הרמב"ם הני"ל) שכל הקדושות יתבטלו עד בוא משיח צדקנו. והבינו דזה לא יהיה תיכף, והיתה נחמה לפניהם.

ולזה אמר המדרש דיתנחומים של הבל נחמם' כלומר דהמלאכים בעצמם טועים בדברי מלך מלכי המלכים הקב"ה, כי הלכה כדברי הרמב"ם, שתיכף בשעה שגמר שלמה בנין בית המקדש, נקבע תיכף שכינת עוזו אצלנו, ולא תזוז משם עד עולמי עולמים, אמן. והאל הטוב ברוב רחמיו וחסדיו יבנה במהרה בימינו ביתו לשכינת עוזו השוכן עמנו. אמן.

זכרון דברים מאמר לבית הבחירה

מצות עשה לבנות בית לשם ה'

מצות עשה לבנות בית לשם ד', שנאמר ויעשו לי מקדש ושכנתי בתוכם' (שמות כה, ח). מדיני המצוה, עושין בו קדש וקדש קדשים, ויהיה לפני הקודש מקום אחד והוא נקרא אולם, ושלשתן נקראין היכל, ועושין מחיצה אחת סביב להיכל רחוקה ממנה, וכל המוקף במחיצה זו שהוא כעין חצר אהל מועד הוא הנקרא עזרה, והכל נקרא

מקדש, ובפרטות נקרא קודש היכל. ובקדש הקדשים נותנין הארון, ובקדש שהוא היכל פרטי שם נותנין מזבח הזהב באמצע, ומנורה בדרום, ושלחן בצפון, ובעזרה המקיף להיכל כללי נותנין מזבח העולה וכבש, וכיור וכנו בין האולם ולמזבח, ועושין בתוך העזרה גבולים, עד כאן לישראל עד כאן אל הכהנים.

אוצר החיים שמות דף ריג.

מסורת מאבותינו לא להקריב בזמן הגלות

מצוה זאת על הציבור בזמן שהמלכות של ישראל מולכת, ואף שגם בזמן הזה יכולין להקריב קרבנות אף בזמן שאין בית, כי קדושת המקדש לא בטלה ויכולין לעשות כל הני"ל, אעפ"י מסורת לנו מאבותינו שלא ניבנה בית ולא נקריב קרבן בזמן הגלות, שלא יבואו טמאים ויטמאו המקדש ויעבדו שם פסילים, כי את זה לעומת זה עשה אלהים (קהלת ז, יד), ואנו מייחלים ומצפים שיחזור המלכות לבעליה ויבנה המקדש מעשי ידי הקב"ה, בית ראשון ושני יחזור לנו מלך עליון במהרה בימים לא כביר, ומלך עליון ירחם.

אוצר החיים שמות דף ריג:

סוד וטעם המקדש

לבאר סוד וטעם המקדש, יצטרך לזה ביאור בפני עצמו. ועיין תורת העולה לבאר לרבינו הרמ"א (פ"ה). ועיקר שיש עולם שנה נפש (ספר יצירה פ"ד), ומובחר הנפ"ש הם ישראל, ושם בלב ישראל, משכן אור שפעת שכינתו. ובשני"ה מובחר הזמן שלוש רגלים, כי השבת קביעי וקיימא (פסחים ק"ז), ואינו מסוג השנה אלא למעלה מן הזמן. ובעול"ם מובחר העולם מקום המקדש, והשראות שכינתו בלב נפש ישראל, ובמקום הארו"ן כפורת הלב, ובזמן המובחר"ר בשנה בשלש רגלים. ולכן, נצטוונו לעלות ולראות את פני האדון ה' אלהי ישראל, שיתקשרו מובחר עולם שנה נפש ביחד.

ובאמת ציורא דמשכנא ציורא דעובדא דבראשית (תיקו"ז יג). קומת אדם. וכן באמת העולם הוא ציור אדם, פה הארץ וכיוצא. ובפנימיות כבר השרה שכינתו בלב המשכילים, אבל חיצונית עולמות היה חסר הלב, מקום הארון. ולזה איתא במדרש (במדב"ר יב יא-יב) שעולם לא נשלם עד בנין המשכן, ולכן עיקר המשכן לצורך עובדא מעשה הקרבנות.

ועכשו נשאר לנו הפנימיות ונשלמה פרים שפתינו (הושע יד, א), נכבדות מדובר ב"ד' (תהלים פז, א), שאנו 'מדברין ב"ד' בכ"ב אוןון, זהו 'עיר האלהים סלה' (תהלים פז א) ועד, שלא נפסק לעולם, ולא נחרב.

ותדעו אף שהשכינה שורה בלב ישראל הקדושים, אף על פי כן עיקר השכינה תדעו בעת שיתקבצו יחד 'ברוב עם הדרת מלך' (משלי יד ח), אזי יאיר עליהם שפעת שכינתו, ולזה נקבע המקדש בית ועד, שימשיך עליהם אור השכינה.

אוצר החיים שמות דף ריג:

כל צדיק הוא אבר מן המקדש

ויאיש כי יקדש את ביתו קדש לה' וגו' כאשר יעריך אתו הכהן כן יקום' (ויקרא כז, יד). ויאיש כי יקדש' יזמין לקדושה, 'את ביתו' בית ה' זה

המקדש שיבנה במהרה בימינו 'קדש' מזומן ומקודש 'לה', וזה על פי הידוע שכל צדיק הוא אבר מן המקדש, ובכל יום מעלין למקדש עליון, שאנו מקוין שירד מן השמים בנוי ענין אחד, ומעלין אותו מן הקליפה ונקבע בקדושת בית המקדש, ורבינו אלימלך הקדוש אמר שהעלה את מזבח החיצון כידוע, ואם היה הזכות גובר על ידי לימוד תורה לשמה שיהיה מעלין הארון, כבר היה הגאולה שלימה, וכל זה ידוע.

וכשאדם מקדיש איזה אבר מן הבית וזהו יכול בית דירה, שזה אי אפשר שאיש אחד יבנה כל המקדש, אלא הקדש נכסים שהיו טמונים שיתגלה במהרה בימינו ויהיה נקבע במקדש עליון אבר אבר, 'והעריכו הכהן בין טוב ובין רע' כי אם יש עדיין איזה תערובת בעבודתו, לא יזכה שיתבנה אבר של המקדש שהוא משרש נשמתו, 'כאשר יעריך אתו הכהן כן יקום' בוא"ו לעולם ועד מנפילתו שגפלה בית המקדש בית ה'. ולזה יקום בוא"ו של הגואל אקים את סוכת דוד הנופלת (עמוס ט, יא), ולזה שינה כאן מדלעיל שאמר כן יהיה (שם יב), וכאן בבית אמר כן יקום במהרה בימינו אמן כן יהי רצון.

'היכל הברכה' ויקרא דף רצה:

כל אחד מישראל מברר ובונה חלק בבית המקדש
קבלנו מאת רבותינו, שכל אחד מישראל מברר ובונה חלק בבית המקדש, ורבינו אלימלך ז"ע היה לו עליות נשמה ועלה למעלה והראו לו שבנה בקדושתו את מזבח במקדש של מעלה, ושאל על הארון ועל היכל קדשי קדשים, והשיבו לו אם יהיה הרצון שיתברר בחינה זאת יבא משיח, והוא בזכות לימוד תורה לשמה בקדושה וביחודים.

'היכל הברכה' דברים דף קעד.

כעת לא חסר במקדש של מעלה אלא הארון
כעת לא חסר במקדש של מעלה אלא הארון הזה שאמרנו, והוא בעונותינו הרבים, שאין אנו לומדין בטהרה ובקדושה לשמא דקב"ה ובוזיכון המידות, ונתקיים בנו 'נזם זהב באף חזיר אשה יפה וסרת טעם' (משלי יא, כב). 'טעמו וראו כי טוב ה' (תהלים לד, ט) מלך עליון ירחם.

'פני זקן' שקלים ירושלמי ו, ב

בית המקדש שלמטה מכוון נגד בית המקדש שלמעלה

אמרו רז"ל (ירושלמי ברכות פ"ד ה"ה) בית המקדש שלמטה מכוון נגד בית המקדש שלמעלה. וידוע הוא שכל זמן שלא נגמר בנין בית המקדש עם כל הכלים שלמעלה, לא יכול לבוא משיח צדקינו, וצדיקים קדושי עליונים שבכל דור ודור, יש מהם שע"י עבודתם הגדולה נעשה איזה כלי רוחני בבית המקדש שלמעלה, היינו כי הבית המקדש בעצמה כבר נגמר ע"י התנאים ואמוראים בימי הגמרא, ומאז ועד עתה נעשים הכלים, ושמעתי שרבינו רבי אלימלך מליזענסק זלה"ה אמר בשמחת תורה בשעת הקפות, שהכניס אז השולחן של בית המקדש, וכיוצא בו בשאר צדיקי הדור. נמצא שתלוי בנין בית המקדש עם הכלים ע"י ישראל הקדושים, ומכל שכן בית המקדש שלמטה.

'בן ביתי' תרומה דף ח.